

የጉለሌው ሰካራም

በተመሰገን ገብሬ

በ1941 ዓ.ም ህዳር 22 አዲስ አበባ ነፃነት ማብራሪያ ቤት ታተመ

የጉለሌው ሰካራም¹

በተመሰገን ገብሬ²

ክፍል ፩

በጉለሌ የነበረው የታወቀ ዶሮ ነጋዴ ማነው ብለው ከገፈርሳ እስከ ደጃዝማች ይገዙ ሰፈር ለጠየቁ ሰዎች፤ ተበጀ ሰካራም ተበጀ ዶሮ ነጋዴው፤ ተበጀ ነው ብለው ይነግሯቸዋል።

የሕይወቱ ታሪክ ፍፁም ገድል ነው። ጢም ያለው ሽማግሌ ሰው ነው። ራሱን ጠጉር ውሃ ወይም መቀስ ነክቶት አያውቅም። ማለዳ አይናገርም። በጠርሙስ የከመረውን ከጠጣ በኋላ ሲራገም ወይም ሲሳደብ ሲፈክር ወይም ሲያቅራራ ድምጡ ከፈረንጅ ውሻ ድምጥ ይወፍራል። ቢያውቀውም ባያውቀውም ላገኘው ሁሉ ማታ ሰላምታ ይሰጣል። ቢያውቀውም ባያውቀውም ካገኘው ሁል ጋር ማታ ይስቃል። ቢያውቀውም ባያውቀውም የሰላምታው አይነት እንደ ወታደር ወይም እንደ ሲቪል ቢሆን ለእርሱ እንደተመቸው ነው። ከሰላምታው ጋር ድምጥ ትሰማለችሁ። ከአፉ ከሚወጣው ከሚወጣው ግን አንድ ቃል መለየት አትችሉም።

ቡን በተፈላ ጊዜ በጉለሌ በየምድጃው ሥር የሰካራም ተረት በየተጫወተ ሰው ሁሉ የተናገረ በተበጀ ላይ ነው። መልኩን አይተውት ያላወቁት ባልቴቶች እንኳ ከፍንጃል ቡን ፉት እያሉ የሌላውን ሰካራም ተረት በተበጀ ላይ ያላክኩት ነበር። ይህ እውነት ነበር። በጠባዩ ከተባለለት የባሰ ሰካራም ይሁን ወይም የጉለሌ ባህር ዛፍ ውስጥ ወጥቶ እንደ አዲስ እንግዳ ሰው ሆኖ ለአዲስ አበባ ታይቷል።

ከዱሮ የእንጨት ጉሙሩክ አጠገብ ወደ ምሥራቅ ሲል ሲል ካለው ወንዝ ማዶ ድልድዩን ወደ ምሥራው ተሻግሮ መጀመሪያ የሚገኘው አነስተኛ ሳር ከዳን ቤት የተበጀ ቤት ማለት ያ ነው። በዚያ በቤቱ በዚያ በጉለሌ በሠፈሩ ኖረ።

እንጨቱን ተሸክሞ አፈሩን ቆፍሮ ቤቱን የሰራው እርሱ ነው። ዋጋ ከፍሎ አስከድኖታል።

ተበጀን ኩራት ተሰማው። ቆይቶ ደግሞ አይኖቹ እንባ አዘሉ። በጉንጩም የእንባ ዘለላ ወረደው። በግራ እጁ መዳፍ ከጉንጩ የተንከባለለውን እንባ ጨፈለቀው። ዓይኖቹ እንባ ያፈሰሱ ለራሱ ጎጆ ስላለው ነው። ሊነገር በማይችል ደስታ ልቡ ተለውስዋል።

ዝናም ያባረራቸው ም ከቤቱ ጥግ ሊያጠለሉ ይችላሉ። ቤት የእግዚአብሔር ነውና ውሸቱን እንዳያገኛቸው ከቤት ውስጥ ዝናቡ እስኪያባራ ይቆያሉ። ተበጀን « *ቤትህን ይባርክ* » ሊሉት ነው።

¹ በ1941 ዓ.ም ህዳር 22 አዲስ አበባ ነፃነት ማተሚያ ቤት ታተመ

² ተመሰገን ገብሬ በኢትዮጵያ የመጀመሪያው አጭር ልብ ወለድ (የጉለሌው ሰካራም) ፀኑፊ እንደሆነ አቶ አስፋው ዳምጤ እና አቶ ዘሪሁን አስፋው ይገልጻሉ።

እንግዲህ መንገደኛው ሁሉ « ይህ የማን ቤት ነው ? ብሎ ሲጠይቅ የተበጀ ሊባል ነው » አለ።

ቀጥሎ ደግሞ « ተበጀ የትኛው ነው ሲባል ዶሮ ነጋዴው ሊባል ነው » አለ።

« ዶሮ ነጋዴው የትኛው ነው » ሲባል ያ የጉለሌው ሰካራም ሊባል ነው። አወይ፤ እኔ ተበጀ፤ ተበላሽቻለሁ አለና ደነገጠ። ከዚህ በኋላ ስለቤቱ ክብር እንኳ መጠጥ መተው ይገባኛል አለ ።

መጠጥ ለመተው ያስበበት የመጀመሪያ ጊዜው ይህ ነው። ሰካራምነት ጉዳት መሆኑ ተሰምቶት እንደሆነ ይናገር ስለ ቤት ክብር ማለቱ ግን ወደ ዳር ይቆይ። ስለ ቤት ክብር ምን ያውቃል? ዶሮ ነጋዴው ተበጀ ሰካራው ተበጀ አይደለምን ?

ሰካራው ተበጀ የሰራውን የገዛ ቤቱን ከፍቶ ገበና ኩራዙን አስቀምጦ ከብሪቱን ለመጫር ሲያወጣ በሐሳብ ተሰቅዞ እንደዚህ አሰበ። መምረጥ አለብኝ። ከዚህ ቤት ያለው መጠጥ ሁሉ አንድ ሳይቀር እየወጣ ይፍሰስ፤ ከዚህ በኋላ ከብሪቱም ከራዙም በቤት ይደር፤ በአዲሱም ቤት ብርሃን ይዙርበት። አለዚያም በአዲሱ ቤት መጠጥ ይዙርበት፤ ከራዙም ከብሪቱ ከቤት ይውጣና ይፍሰስ። ሊደረግ የሚገባ ከሁለቱ አንዱ ነው እንጂ፤ በሰካራው ተበጀ ቤት መጠጥና እሳት በአንድነት ይህች ውሸት አለና ሳቀ።

ከሁለቱ አንዱ ለማድረግ ሳይቆርጥ መብራቱን አቃጠለና ተቀመጠ። እንደገና ደግሞ እንደዚህ አሰበ። አያድርገውና ዛሬ ሰከሬ ይህ ቤት ቢቃጠልብኝ አመዱን አይቶ በሰካራው ተበጀ ላይ ለመሳቅ ድፍን ጉለሌ ነገ ከዚህ ነው የሚቆም ! ጉለሌ ምን ባለኝ? ወሬ ከማቡካት በቀር ጉለሌ ምን ሥራ አለው; ለአዲስ አበባም የስድስት ወር መሳቂያ በሆነኩ ነበር። መንገድ አላፊዎችም ነገ በዚህ ሲያልፉ አመዱን አይተው ይህ የተቃጠለው ቤት የማን ነበር ሲሉ የተበጀ ሊባል ነው። በሰካራው ተበጀ ቤት መጠጥና እሳት ባንድነት ይህች ውሸት !

ወደ ውጭ እንደ እርም ወርውሮት የነበረውን የመጠጥ ጠርሙስ ሁሉ በጨለማው ዳብሶ አንድ በአንድ ሊቃቀማቸው። አንዱን ግን ቀና አደረገና ከአፍንጫው አስጠግቶ አሸተተው። በጠርሙሱ ቅርፅ የመጠጡን አይነት አወቀው። ዊስኪ ነበርና ስለዚህ ነው ሰው እንዳይሰማ ቀስ ብሎ የሳቀ። የጠርሙሱን ግማሽ ከጠጣ በኋላ ግን በአፉ ቡሽ ቢወትፍበት ለሳቁ መጠን የለውም።

« ጉለሌ ተኝቷልና ከዚህ ከባሕር ዛፍ ሥር ቁጭ ብየ ብጠጣ የሚታዘበኝ የለም» አለና አሰበ። እውነቱን ነው። ጉለሌስ ተኝቶ ነበር ነገር ግን አሁን እርሱ ጠጥቶ የሰከረ እንደሆነ ጉለሌን ሊቀሰቅሰው ነው እርሱ ከጠጣ በጉለሌ ማን ይተኛል?

ጠርሙሱን ከከፈተው በኋላ ብርጭቆ ያስፈልገው እንደነበር ትዝ አለው። ሶስት የሚሆን ደኅና ጉንጭ ጠርሙሱን ከአፉ አስጠግቶ ጨለጠ። ከዚያ በኋላ የሚጠጣበት ብርጭቆ ሊያመጣ አሰበ ከዚያ በኋላ ደግሞ በሶስት ጉንጭ ምን ያህል ጠርሙሱን ቀና አድርጎ በጨረቃዋ ተመለከተ። «ግማሹን ያህል ስርጉጀዋለሁ» አለና በሳቅ ፈነዳ። « ለዚህችሽ ብርጭቆ ማምጣት እያሻም» እያለ ጠርሙሱን አምቦጫቦጨው። በቀኝ ከንዱ መሬቱን ተረከዞ የቀረውን ጅው አድርጎ ወደ ውስጥ ወረወረው። ባዶውን ጠርሙስ ደግሞ በጁ እየጠነቀለ «አንተን ደግሞ ለአንድ ዶሮ ለውጩ ሞያ አይዛለሁ የዊስኪ ቅርፍቱም ዋጋ አለው አይጣልም» አለ።

«እንዲሁ ሲጠጣ ሌሊቱን አጋመሰው። ቀጥሎ ከእግሩ በታች የወደቀውን ጠርሙስ እየቆጠረ ይህን ሁሉ እንደጠጣሁት አላምንምና በጉለሌ አፈርሳታ ይደረግልኝ እነናፍ እነተሰማ አጎቴም ይጠጣሉ» አለ።

የጠርመሱ መጠጥ ሁሉ እስኪያልቅ ድረስ ከዚያ ከዛፉ ሥር ተቀምጦ ያን ጠንካራ ትምባሆውን ከአፉ አላየውም። በሳቅ ጊዜ ብቻ መልሶ ዝም እስኪል ድረስ መጠጡ ወይም ትምባሆው ከአፉ ያቋርጣል። የመጠጥና የትምባሆ ጊዜው ተበጅ ይህ ነው። ማለዳ በቀዝቃዛ ውሃ ታጠበ። ቋንጣም እንቁላልም ጠበሳና በዳቦ በላ። የጦም ቀን ነበር « ለአባ ተክለ አረጋይ አልናገርምና ነፍሴ ሆይ ግድ የለም አለ»። የነፍስ አባቱን ማለቱ ነው። ምናልባት በዓመት እንኳ አንድ ጊዜ ጠየቋቸው ወይም ጠይቀውት አያውቁም፤ እርሱንም አያደርሰውም፤ እርሳቸውም ከበዓታቸው አይወጡም፤ እንዳንድ ጊዜ የዛሬውን እሑድ ዕረፍት አደርገዋለሁ ያለ እንደሆነ እግሩን ደኅና አድርጎ የሚታጠብበት ቀን ማለት ነው።

ደክሞት ነበርና ደኅና እንቅልፍ ተኝቶ ነበር። ዝናሙን ነጎድጓዱን ጎርፉን ውሃ ምላቱን አልሰማም። አንዳች ነገር ሰማ። ዘፈን እና አልልታ የሰማ መሰለው። ትናንት ከጠጣው መጠጥ ኃይል መሰለውና ይህስ ዕብደት ነው እንጂ ስካር አይደለም አለና ተመልሶ ተኛ።

እንደገና አዳመጠ። የእርዳታ ጥሬ ጩኸት ሰማ። ከ አልጋው ዘልሎ ከወረደ በኋላ ቤቱን ለመዝጋት ጊዜ አላገኘም። በትልቁ ወንዝ ዙሪያ ቁመው ይጮሁ የነበሩ ሰዎች የውሃው ምላት የሾገሌን ገረድ እንደጠለፉት ነገሩት። ጉርፍ የወሰደው ሾገሌን ራሱን ቢሆን ወይም የሾገሌን ገረድ ለተበጀ ማዕረግ ምኑም አይደለም።

« ገረዳቱን እናንተ በመጨረሻ ያገኙት ወይስ ነው? » ብሎ ጠየቀና እየጠለቀ በዋና ይፈልግ ጀመር። ስለ ሾገሌ ገረድ በትኩስ ውሃ ምላት ለመግባት አንሠዋም ያለው ጉለሌ በዳር ተሰልፎ ቁሞ ተበጀን ይመለከት ነበር።

ብዙ ጠልቆ ከቆየ በኋላ ብቅአለና « አገኝኋት መሰለኝ » ብሎ በዳር ላሉት ጮሆ ተናገረ። ለሰው ሁሉ ደስታ ሰጠው። ከሁሉም ይልቅ እርሱን ደስ አለው። የጠለቀውና የዋኝው ረጅም ጊዜ ስለሆነ ደክሞት ነበር። ነገር ግን ሊያወጣት ይገባዋል። ጠለቀና አገኛት። በአሸካከሙ ላይ ጥበብ ያስፈልጋል። አለዚያስ ውሃው ምላት እንደገና ይነጥቀዋል። እንደተሸከማት ውስጥ ለውስጥ ዋኝና ከዳር ብቅ አለ።

ከሸከሙ ከብደት ኃይል የተነሣ ወዲያው ወደቀ። እርዳታ ተነባበሩለትና ጎትተው እርሱንም እርሷንም አወጧቸው።

ተበጀ ተንዘራግቶ በብረቱ ውጋት እያቃተተ የጉለሌ ሰው በሳቅ ሲፈነዳ ሰማ- ከራሱ ነኩል ቀና አለና « ሌትዮዎ ድናለኝ? » ብሎ በርኅራሄ ድምፅ ጠየቃቸው።

እንዱ ቀረበና « አሳማ ነው ያወጣሃው » አለው።

የሚያቃትተው ተበጀ ከወደራሱ ቀና አለና « አሳማ? » ብሎ ጠየቀው። « ለመሆኑ ከእናንተ ውሃ ወሰደባችሁ ሰው ነበር ወይስ አሳማ ኦርዎል? » ብሎ ተበጀ ጠየቀና ያቃትት ጀመር።

ጎረቤቱህን እንደነፍስህ ውደድ ቢባልም ሰዎችን እነ እቲላን ነበር እንጂ የእቲላን አሳማዎች አልነበረም። እቲላ ጎረቤቱ አሳማ አርቢ ነው። ውሃው ምላት ነጥቆ ወስዶ የነበረ የእቲላን አሳማ ሳለ ያላዩትን ቢያወሩ ግድ የሌላቸው ሰዎች የሾገሌን ገረድ ውሃ ወሰዳት ብለው አውርተው የተበጀ ነፍስ ለአንድ አሳማ ነፍስ ሊያስለውጡት ነበር።

መልካሙ የሰማዕትነት ሥራው ሁሉ ደግሞ እንዲሁ ርካሽ ሆኖ የሚቆጠር የሆነበት ዘወትር የሚሰክር ሆኖ ስለታወቀ ነው። በሞራልም (ግብረ ገብነት) መሠረት አደረግሁት የሚለውን ሁሉ ሳያውቀው እንደሚያደርገው ይቆጥሩበታል። « በጎ

ሥራህን ሁሉ በትኩስ መቃብር ውስጥ አፈር አልብሰው አንተ ሰው ሁን ሚስት አግባ ልጆች ይኑሩህ» ይሉትና ይዘልፍት ነበር።

ድኃ ቢሆን ወይም ባለጠጋ ሰካራም ቢሆን ወይም ትኅርምተኛ ሁሉም የጉለሌ ልጆች ነን አባታችንም ጉለሌ ነው ብሎ ራሱን ሚያኮራ እርሱ ተበጀ ብቻ ነው።

ክፍል ፪

ከሚያስከር ሁሉ ትኅርምተኛ ለመሆን ብዙ ጊዜ አስቦ ነበር። ሰከሮ ያደረበት ሌሊት አልፎ ብርሃን በሆነ ጊዜ ከእንግዲህ ወዲህ «መጠጥ አልቀምስም» እያለ እየቀኑ ብርሃን ተበጀ ምለዋል። በነጋው የበለጠ ጠጥቶ የባሰ ሰከርዋል። ለመስከር ይጠጣል። ደስ ያለው እንዲመስለው ይጠጣል። ብስጭቱን የሚረሳ መስሎት ይጠጣል ይህ ነው ተበጀ።

« ይህን መስከርህን ካልተውህ ላንተ አበ ነፍስ አልሆንህም» ብለው የመጀመሪያ ንስሐ አባቱ ብዙ ከመከሩት በኋላ መንፈሳዊ ልጅነቱን ከርግመት ጋራ አስወግደውታል።

ገረዶቹም ለርሱ ተቀጥሮ መሥራትን ከውርደት ቆጥረውት እየነቀፉት ሂደዋል። « መጠጥ ካልተውህ አናገባህም» ብለው እየጊዜው ለጋብቻ ጠየቋቸው የነበሩ በቁመናው አሰናብተውታል። በሰምቦቴ በማኅበርም ማኅበርተኛ ለበሞን የጠየቃቸው ነፍሱን ሳይቀር ንቀውታል።

ይህ ሁሉ በእርሱ ዘንድ ከኢምንት አይቆጠርም። ያሉትን ቢሉ እርሱ ምን ቸገረው ገንዘብ እኮ አለው፤ ገንዘቡም ጥሬ ብር ነው። ባለጠጋ ነው። መስከረም የባለጠነች ነው። ትኅምርተኛ መሆንም የድሆች ነው። እንደ ልዩ አመፅ አድርገው ለምን በእርሱ ይቆጥሩበታል? እንዲህ በተከራከረ ነበር።

ነገር ግን ልዩነት አለው። እርሱ ብዙ ጊዜ ሰከሮ አውቶምቢል በላዩ ላይ ሒዶበታል። ሰከሮ በበነጋታው ከእንቅልፉ ሲነቃ ብዙ ጊዜ ከእስር ቤት ውስጥ አድሮ ራሱን አግኝቶታል። በጉለሌ መንገድ ዳር ባሉት በብዙ የውሀ ጉድጓዶች ሰከሮ ገብቶባቸው እየተጮኹ ጉለሌ አውጥቶታል። ሰከሮ የጎርፍ ውሀ ከወሰደው በኋላ ብዙ ጊዜ እሳት አደጋ ደርሶለታል። ሰከሮ ከቤቱ መድረስ እያቃተው ከወደቀበት ባቡር ምንገድ ሳይነሳ ብዙ ጊዜ ጎርፍ በላዩ ላይ ሲሄድበት አድርዋል።

ይህ ሁሉ ውርደት እና ርክስት ነው እንጂ ከብር ከቶ አይደለም። እንግዲያውስ ከቡር ደሃ ነው ገንዘብ ስለሌለው ራሱን መግዛት ይችላል። ባለጠጋ ደግሞ መኖኛ ተራ ነው። ገንዘብ ስላለው ራሱን መግዛት አይችልም። ይህን ሁሉ አሰበ። ስለኖረ ባይማር እንኳ ብዙ ከማወቅ ደርሰዋል። « ባለጠጋ ሆነ ወይም ደሀ፣ ሰው ከራሱ የበለተ መሆን ይገባዋል»። አለ።

ቤቱን ከሠራ ከአምስት ወራቶች በኋላ ጀምሮ ተበጀ መጠጥ ከቶ አልተጠጣም ስለቤቱ ከብር መጠጥ እርም ነው ማለት ጀምሯል። ያለፈውንም ዘመን መራርነት እያሰበ ተንገፍግፈዋል። አንድ ብሎ ለመጀመር ከወደቀበት ትቢያ አንስቶ ዕድሉን ሲራግፍ እነደ ራዕይ ያያል።

ያበላሸው እድሉ አሳዘነው « በዚህ እድሜያ ሁሉ ሚስትም አላገባሁ ልጄም የለኝም» አለና አዘነ። ውሾቹ እየተባሉ ሲጫወቱ ተመለከተና «አመሌ ውሻ ነበርና ከውሾች ጋር ኖርኩ» ብሎ ራሱን ረገመ። በውሾች ፈንታ አሁን በዚህ እድሜው ልጆቹ ዙሪያውን እየተጫወቱ ሲፈነጩ ባየ ነበር እንዲሁ አሰበ።

ቀልድና ወዘበሬታ ስለሚያውቅ እንደዚህ እያለ ይቀልድ ነበረ።

ጉጃም የአበባውንና የግራር ማሩን ይጮናል። የተጉለትና የአምቦ ወረዳ ጌሾውን ያቀርባል። የሆላንድ የቢራ ፋብሪካ ቢራውን ያወጣል የኢጣሊያ ፋብሪካ ወይን ጠጅ (ነቢት) ያፈላል። መደቅሳና ዘቶስ በግሪክ አገር ይጣራል በስኮትላንድ ዊስኪ ይጠመቃል። ይህ ሁሉ የሚደረገው በአራዳ የሚቀመጡትን እንዳይተማቸው ነው። በዚህም ምክንያት መዋሻዋ እንደምትጮህ ጉጉት ሰካራሞች በከተማይቱ ይጮሃሉ።

«በደብረ ሊባኖስ ግን ድምጡን ዘለግ አድርጎ የሚናገር ወፍ እንኳ የለም። ውሃ እንኳ የሚጠጣ በመቅነኑ ነው። በአራዳ አሁን ወይም በገዳም ምንም ገንዘብና ቢስቲን ለሌለው ውሀ ደግሞ እጅግ አድርጎ ይጣፍጣል።» ይህን የመሰለ ቀልድ ይቀላድ ነበር።

ሰካራሙ ተበጀ ግን ገንዘብ እያለው ወሀ ጣፍጦታል። ልዩ በሆነው በዚያ ማታ ወደ አልጋው ወጥቶ በተኛ ጊዜ መጠጥን እርም ካደረገው አንድ አመት ከዘጠኝ ወር ከዘጠኝ ቀን እንደ ሆነው ጊዜውን ቆጥሮ አወቀው። ጊዜውንስ ማወቅ ለምን አስፈለገው? « እንደ ጉድፍ (ጥንብ) መጣያ ትንፋሼ ተበላሼ፤ አፌም እነደ እሬት መረረኝ ሹልክ ብየ ዛሬ ብቻ፤ ጥቂት ብቻ፤ አንድ ጊዜ ብቻ፤ እኔ ብቻ፤ ብጠጣ ምን ይጎዳል» ብሎ ተመኝቶ ስለመበረ ነው። ነገር ግን ወደ አልጋው ወጥቶ ተጋደመ ከተጋደመም በኋላ ተነሥቶ መጠጥ ቤት ለመሄድ ከባድ ከነበረው እንቅልፉ ለበላቀቅ ታገለ።

በመጨረሻ ወደ መጠጥ ቤት በሄደ ጊዜ በውኑ ወይንም በሕልሙ እንደነበረ ራሱን ተበጀ አላውቀውም።

የጠጣም እነደሆነ ከሁለት መቶ ዓመት በፊት ይደረግ በነበረው የአረመኔ ቅጣት እጁን እግሩ ከመቆረጥ ይደርሳል ብሎ አላሰበም። አናጢ የጠረበው እንጨት ከቅልጥሙ ይቀጠላል ብሎ ከፉ ሕልም አላለመም። አንድ ሰካራም አንካሳ በአንድ ዓመት ስንት የእንጨት እግር ይጨርሳል ብሎ ስለዋጋው አልተጨነቀም። ደኅና ምቹት ያለው አንካሳ ለመሆንም ገንዘብ ያስፈልጋል።

አንካሳው ሰው ሰካራም እንደሆነ በእንጨት እግሩ በሰላም ጊዜ ይሄድበታል። በሁከት ጊዜ ደግሞ ይማታበታል። ሲማታበት ይሰበራል ሲሰበርም ሌላ የእንጨት እግር መግዛት ያስፈልገዋል። ስለዚህ የእንቸጥ እግር የሚሰሩ አናጢዮች ለደንበኞቻቸው ትርፍ መጠባበቂያ እግር በሜንጦ ሰቅለው ያስቀምጡላቸዋል ይባላል። ተበጀን እንደዚህ ያለ ሕይወት አያጋጥመውም።

በበቀለች ዓምባዬ መጠጥ ቤት ደረጃውን ተራምዶ ተበጀ በገባ ጊዜ የጥንት ወዳጆቹ ስካሮች በእቅፍ ልይ ተነባበሩ። እንደተወደደ መሪ በጫንቃቸው ላይ ተሸክመው እየተቀበሉት በዕልልታ ጮሁ። ከመጠጥ ቤት ጠፍቶ የነበረው ተመልሰዋልና በስካሮች ሁሉ ዘንድ ደስታ ሆነ። እንኳን በደኅና ገባህ! የመጠጥ ጠርሙሶቹን እንደ ዘንባባ ይዘው ተቀበሉት ቁማርተኛው ያረጀ ግሪክ እየሳለ ተናገረ ሁሉም በደስታ ይጮሁ ስለነበረ አንድም የሰማው የለም።

ረስቶት የነበረው መጠጥ ጣዕሙን ገና ሳያውቀው ገና ከጫብቃቸው ሳይወርድ በጨኸቱም በመጠጡም ተበጀ ሰከረ። ከጫንቃቸው ወደ ቁልቁል ጣሉት ። የሕፃንነት ዘመን አልፏልና ራስህን ችነል መሄድ ይገባሃል አሉት። ሰማህ? አቅም አንሳህ መሄድ አቅቶሃልና እንደኩበኩባ እየዘለለህ መሄድ ትችል እንደሆነ ምርኩዜ ይኸውልህ ብሎ አንካሳው በየ አቀበለው። ምረኩዙን ለመያዝና ለመጨበጥ እጁን ሲዘርር በግምባሩ ከበሬት ላ ተደፋ። እንደ ወደቀም ሳለ፤ እስኪነቃ ድረስ በመካከሉ ስንት ሰዓት አልፎ እንደነበረ ለማስተዋል አልቻለም።

የመጠጥ ቤቱ እመቤት ጊዜ አልፏልና ከውጭ ጣሉትና ቤቱን ዝጉት ብላ አዘዘች።

ወደቤቱ የተመለሰ መስሎት ሄደ። ማወቅ አልቻለምና ወዴት እንደሄደ ግን አላወቀም። አንድ መንገድ ሲያቋርጥ ተሰናከለና ወደቀ። ከወደቀበትም ምድር ላይ በዳሰሰ ጊዜ ለእጁ የገጠመው የባቡር ሀዲድ ነው። ቤቱ ያለ በጉለሌ ነው። የሰከረበት ደግሞ የበቀለች መተጥ ቤት ነው። መጠጥ ቤቱም ከዩሃንስ ቤተ ክርስቲያን አጠገብ ነው። ምን ያህል ቢከር ነው የጉለሌ መንገድ ጠፍቶት እስከ ባቡር ሀዲድ ድረስ ተሳሰቶ የሄደ፤ ራሱን ይዞ ለመጮህም ራሱ ወዴት እንዳለ ማወቅ አቃተው። እንደ ቤቱ መንገድ ጠፋበት።

ጥቂት መስማት ከቻለ በኋላ ጨኸት በስተ ኋላው የነፋ ነበረ የአሳት አደጋ ወይስ ባቡር ኑርዋል፤ እያፎጸፎደ ሲሄድ ከወደ ኋላው በኩል ምን እንደገፋው አላወቀም፤ ከኋላው በኩል ትልቅ ሀይል መታው፤ ከፊቱ በኩል ቀበሮ ጉድጓድ ተቀበለው። እግሩ እንደ ብርጭቆ ነከተ። ከወደቀበትም ሌሊቱን ሁሉ ደም ከእግሩ ዘነመ። ትንሻም እንደ ንብ በላዩ ሰፎ ደሙን መጠጠው።

ቀና ብሎ በአጠገቡ የወደቀውን የአህያ ሬሳ አሞራዎች ሲግጡት አየ። የቀረው ልቡ በድንጋጄ ተመታ የእርሱ እድል ከአህያው ሬሳ ዕድል ቀጥሎ ሆነ። በስካሩ ምክንያት እስከ ዘላለም ድረስ ከአህያ ሬሳ እንደ ማይሻል ተረዳው። ነገር ግን የአሁኑ መረዳት ለምን ይበጀዋል? ማወቅ የሚያስፈልግበት ጊዜ አልፏል።

በሕይወቱ ሳለ እንደ ወደቀ ያህያ ሬሳ መነሳትአልቻለምና በተራው አሞራዎቹን ዓይኑን ሊመነቁሩት ነው። ሥጋውን በልተው ከጨረሱት በኋላ አጥንቱን ሊግጡት ነው። ሌሊት ደግሞ ቀበሮዎች ሊረፈረፉበት ነው። ይህን እንዲያመልጥ ለመሸሸ ከወደቀበት ሊነሣ እቃተቱ ሞከረ። ባልተቻለው ጊዜ ግን ተጋደመ።

በደሙ ላይ እንደተጋደመ አራት ቀኖች አለፉ። እግሩ እንደቀረበታ ተነፋ። እንደ ቅጠልያ ያለ እዥ ወረደው። ከወደቀበት ያነሳው የመንግስት አምቡላንስ ባገኘው ጊዜ ፈፅሞ በስብሰ ነበር።

ዶክተር ክሪመር ባዩት ጊዜ ከሰማይ በታች ሊደረግለት የሚችል ሕክምና ምንድር ነው፤ ደሙ አልቅዋል። በሽተኞችን ለመርዳት በጎ ፈቃድ ካላቸው ሰዎች የተለገሰውን ደም ለሚሰክር ጥጋበኛ አልሰጥም። እርሱን መንካት መርዙን ያስፈራል ከዚህ በፊት ይህ እንዳይደርስበት እንዳይሰክር ብዙ አስጠንቅቀነው ነበር አሉ።

ከንፈሩ ተንቀሳቀሰ። ላብ በፊቱ እንደ ውሀ ፈሰሰ። ለመናገር ጣረ። በመጨረሻ ግን መናገም ስይሆንለት ቀረ።

ሐኪሞችም የገማውን ልብሱን ገፈፉት። እንደ ቅባትም ያለ መድኃኒት ቀቡት። ከግማሽ ሊትር የበለጠ ደም ሰጡት። በመጠጥ ከተጉዳው ከልቡ ድካም የተነሣ ኤተር ለመቀበል አለመቻሉን ከተረዱ ዘንድ የሚያፈዝ መድኃኒት ጀርባውን ወግተው ሰጡት።

አንዱ ሐኪም ከጉልበቱ ይቆረጥ አለ።

ሌላው ግን ሁለተኛ እንዳይሰክር ከቂጡ አስጠግቼ እቆርጠዋለሁ አለና ከቂጡ አስጠግቶ ቆረጠው። የተቆረጠውን እግሩን ከፊቱ መዝናኛሁ አስታቅፉት ብሎ አስታማሚዎችን አዘዘ።

እግሩን ከፊቱ መዘኑትና አሥር ኪሎ የሆነው እግርህ ይኸውልህ ታቀፈው ብለው አስታቀፉት።

በዚህ ጊዜ በአጥንት የተጣሉት ወሾች በላዩ ላይ ተረፈረፉበትና በድንጋፄ ከእንቅልፉ ነቃ። ይህ ሁሉ የደረሰበት በሕልሙ እንደነበር ማወቅ አቃተው። ከአልጋው ላይ ወረደና ገረዱን ወይዘሮ ጥሩነሽን ከመኝታቸው ቀስቅሶ እየጮኸና እየተንዘረዘረ ስንት እግር ነው ያለኝ ብሎ ጠየቃቸው።

ወይዘሮ ጥሩነሽም «ድሮ ሰንት እግር ነበረዎ ጌታ?» ብለው ጠየቁት።

እየጮኸ ሶስት ጊዜ « ሁለት ሁለት ሁለት ነበረኝ» አላቸው።

ሶስት ጊዜ ሁለት ስድስት ማለት ነው። ልጆቹን ያሳደገች ላም ካራት እግር የበለጠ አልነበራትም ሰለዚህ የእርስዎም እግሮች አራት ናቸው አሉት።

«የምሬን ነው የምጠይቅዎት?» አለና ጮሆ ተንዘረዘረ።

«በእርግጥ ሁለት እግሮች አሉዎት ጌታ» አሉት።

ተበጀ እግሩን አጎንብሶ ለመሳም ሞከረና ራቀው። ወደ ሰማይ እያየ መጠጥ ማለት ለእኔ ሞት ማለት ነው አለ። ጊዜውም ሌሊት ነበር።

እንደዚህ የማሉበት ሌሊት ያልፋል ብለው ወይዘሮ ጥሩነሽ መለሱለት።